

PROJECTE: Accions educatives dirigides a joves

COMPARACIÓ D'ALGUNS INDICADORS ENTRE LES ACCIONS EDUCATIVES *Prevenir per gaudir | Com prevenim, com gaudim?* ANY 2015

INTRODUCCIÓ	2
PERFIL DE LA MOSTRA.....	2
ESTEREOTIPS DE GÈNERE	3
PRÀCTIQUES SEXUALS.....	4
ÚS MESURES PREVENTIVES.....	6
FONTS D'INFORMACIÓ.....	10
CONEIXEMENTS I PERCEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL	11
CONCLUSIONS	14

INTRODUCCIÓ

Tot i la limitació de les “n”, s’han triat diversos indicadors del PRE-test per comparar entre els/les joves participants a l’acció Educativa *Prevenir per gaudir* (d’ara en endavant PxG) i l’acció educativa *Com prevenim, com gaudim?* (d’ara en endavant CPCG) per veure si s’observen diferències de coneixements, actitud i pràctiques per edat.

PERFIL DE LA MOSTRA

No s’observen diferències d’origen: la gran majoria de participants a la intervenció PxG i CPCG són nascuts/des a l’Estat espanyol (91,7% i 94,3% respectivament).

Tampoc s’observen diferències pel que fa la nacionalitat dels/de les pares/mares, però sí que se n’observen en relació a la religió dels/de les participants (**Taula 1**). La religió predominant és la catòlica, especialment entre els/les participants de la CPCG.

Taula 1. Origen pares/mares i religió joves		
	%	%
	<i>PxG</i>	<i>CPCG</i>
Origen pare:		
Espanyols	88,5	88,5
Altres	11,5	11,5
Origen mare:		
Espanyoles	88,7	89,4
Altres	11,3	10,6
Religió*:		
Catòlic/a	29,4	47,2
Altres	5,1	2,7
Cap	64,7	49,1
* $p < 0,05$		

ESTEREOTIPS DE GÈNERE

L'opinió dels/de les participants en temes de gènere també mostra diferències en funció de la intervenció en algun dels ítems que es plantegen, tal i com s'observa a la **Taula 2**.

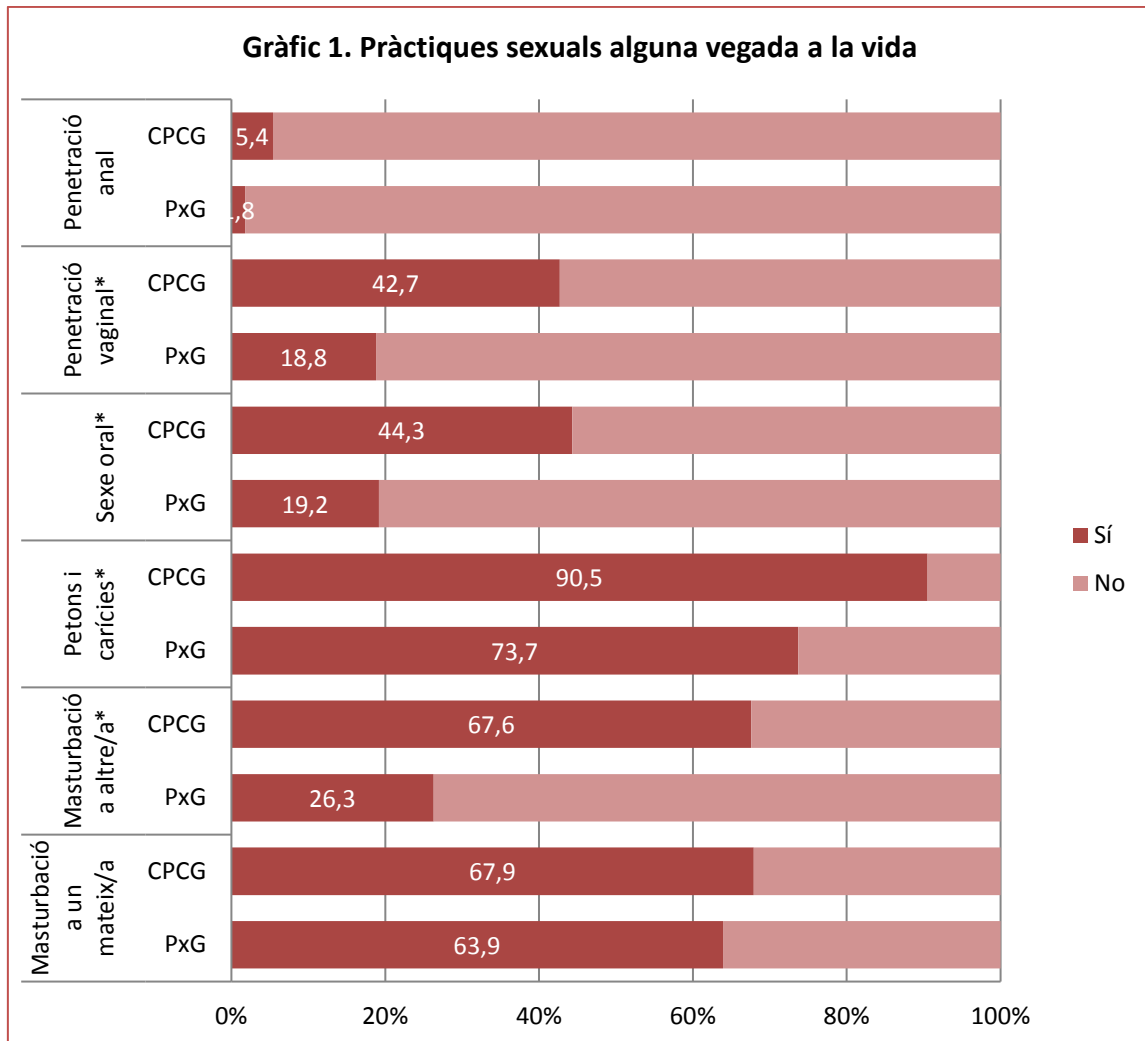
Les mitjanes són inferiors en 5 dels ítems en els/les joves de la intervenció CPCG indicant que tenen menys estereotips de gènere que els/les més joves (PxG).

Taula 2. Opinions sobre els estereotips de gènere			
		Mitjana	(DE)
Les dones lesbianes haurien de ser acceptades amb normalitat	PxG	6,56	1,01
	CPCG	6,66	0,78
No hi ha manera de canviar el fet que una dona que surti de nit sempre tindrà més probabilitats que un home de trobar-se amb problemes	PxG	4,39	1,74
	CPCG	4,36	1,86
Ni ara ni mai ha de permetre's que les parelles homosexuals adoptin nens/es ja que pot resultar perjudicial que ambdós pares siguin del mateix sexe	PxG	2,00	1,63
	CPCG	1,68	1,37
En general, si una dona no està casada ni viu amb parella acostuma a ser perquè no ha trobat ningú que s'enamori d'ella*	PxG	3,03	1,79
	CPCG	2,35	1,53
Encara que no ho vulguin reconèixer, les dones sempre se sentiran més atretes pels homes forts i virils*	PxG	4,50	1,83
	CPCG	3,92	2,02
Hauria de permetre's a nois i noies escollir la seva orientació sexual	PxG	6,48	1,19
	CPCG	6,65	0,87
És natural que els pares tendeixin a concedir més llibertat als fills nois perquè les noies sempre corren més riscos	PxG	3,94	1,84
	CPCG	3,99	1,95
És més adequat que els nois prenguin la iniciativa en les relacions sexuals	PxG	3,36	1,86
	CPCG	3,01	1,70
Per naturalesa, els nois necessiten masturbar-se més que les noies*	PxG	4,11	1,89
	CPCG	3,48	1,88
En general, els nois acostumen a tenir impulsos sexuals més forts*	PxG	4,96	1,56
	CPCG	4,00	1,72
Hauria de considerar-se que una persona homosexual sigui presidenta del govern	PxG	5,91	1,65
	CPCG	6,08	1,53
Tot i el respecte que mereixen, és natural que no es permeti el matrimoni homosexual*	PxG	2,28	1,84
	CPCG	1,84	1,35

*p< 0,05

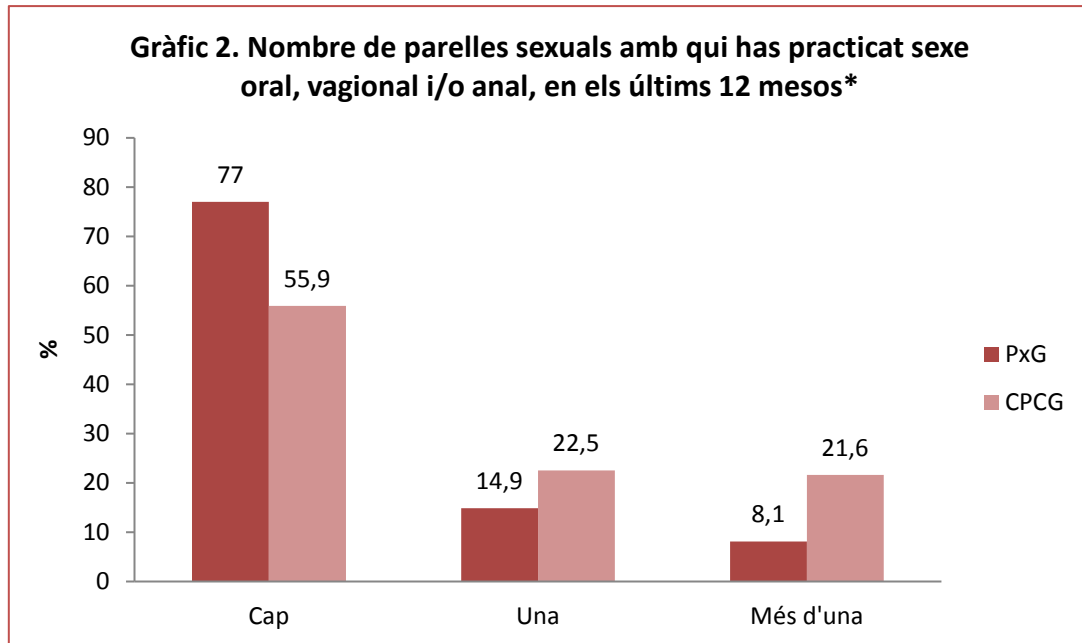
PRÀCTIQUES SEXUALS

En alguna de les pràctiques sexuals declarades, també s'observen diferències (**Gràfic 1**)

* $p < 0,05$

Els/les participants més grans (CPCG) han practicat més el sexe oral i vaginal, i més masturbació a l'altra o petons i carícies que els/les més joves (PxG). També declaren més nombre de parelles amb qui han practicat sexe (Gràfic 2).

* $p < 0,05$

ÚS MESURES PREVENTIVES

No s'observen diferències segons intervenció en relació a les mesures preventives (Taula 3).

Taula 3. Opcions preventives escollides en les pràctiques anal i/o vaginals (últims 12 mesos)					
		Mai	Alguna vegada	Gairebé sempre	Sempre
Preservatiu penis	CxG	1,2	11	19,5	68,3
	CPCG	4,9	2,4	17,1	75,6
Preservatiu vagina	CxG	100	0	0	0
	CPCG	94,7	0	0	5,3
Pastilla anticonceptiva	CxG	77,6	9,2	3,9	9,2
	CPCG	86,8	2,6	5,3	5,3
Marxa enrere	CxG	57	29,1	7,6	6,3
	CPCG	78,4	21,6	0	0
Pastilla del dia després	CxG	71,1	26,3	1,3	1,3
	CPCG	76,3	23,7	0	0

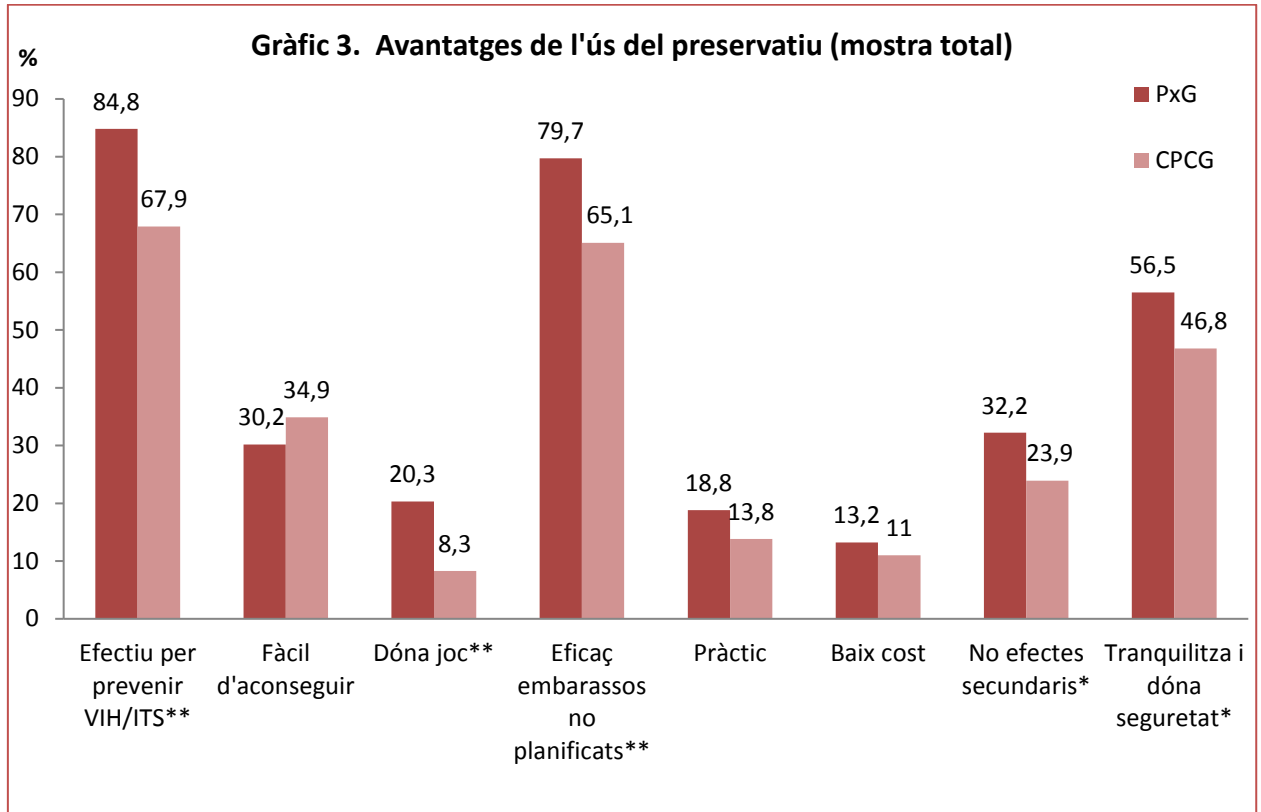
Tampoc s'observen diferències en l'ús del preservatiu en la darrera pràctica sexual amb penetració.

En relació a la capacitat de negociació de l'ús del preservatiu, no s'observen diferències amb la parella estable ni tampoc amb una parella ocasional.

Taula 4. Una nit “boja” trobes parella i et demana tenir relacions sexuals (amb penetració) sense preservatiu... Com reacciones?		
	<i>PxG</i>	<i>CPCG</i>
	%	%
<i>Em nego rotundament i segueixo la festa</i>	42,3	38,3
<i>Seguim amb altres pràctiques sense realitzar penetració</i>	21,1	23,4
<i>Intento convèncer-la/lo d'utilitzar el preservatiu</i>	26,2	31,8
<i>Si la nit és boja de veritat, ni m'ho plantejo i ho faig sense preservatiu</i>	10,3	6,5

En relació a la salut sexual i reproductiva, no s'observen diferències significatives entre la freqüència d'avortaments en funció de la intervenció ni en l'ús de l'anticoncepció d'emergència quan considerem la mostra total ni entre les noies que han tingut relacions sexuals amb penetració.

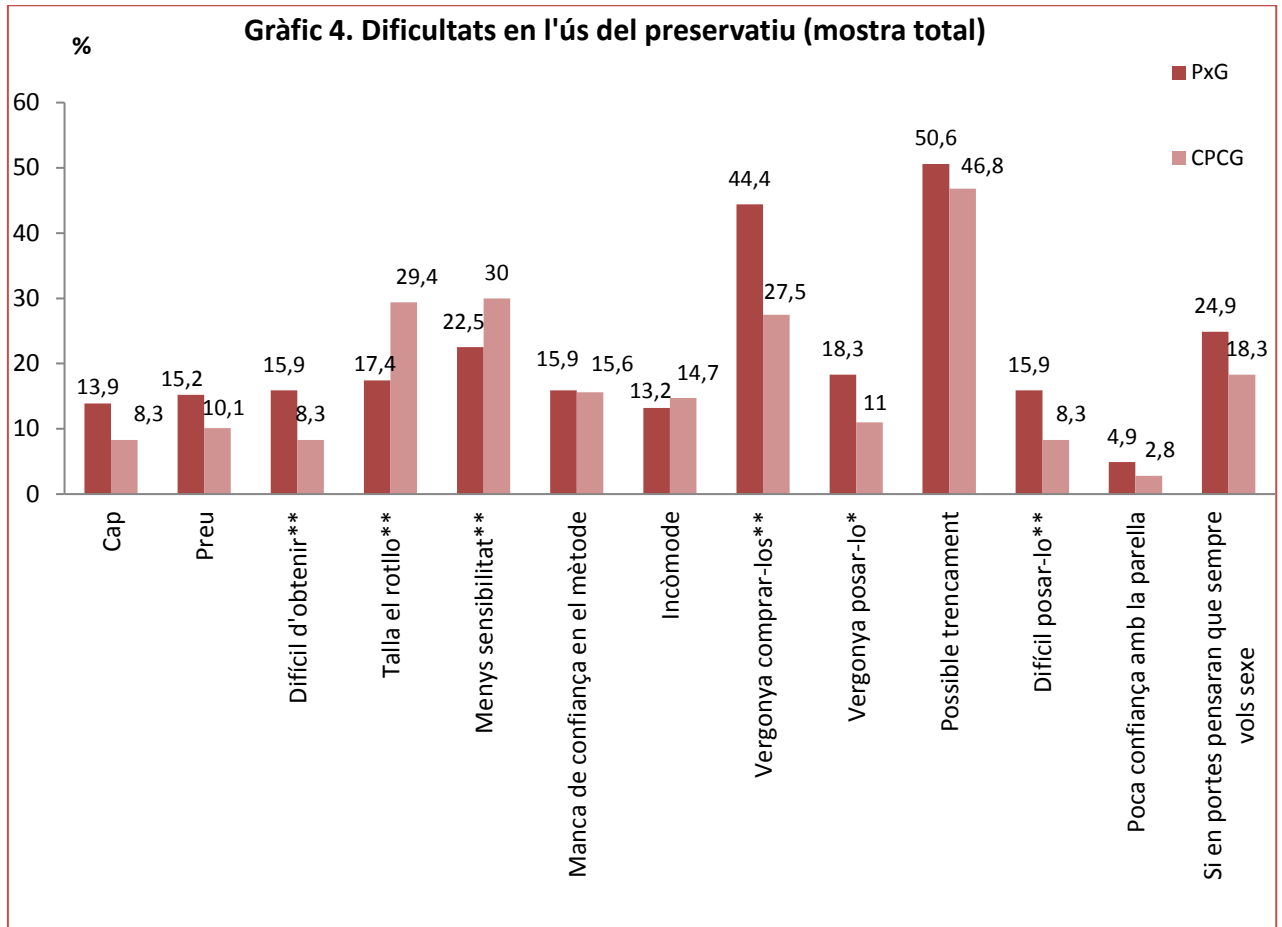
El **Gràfic 3** i **Gràfic 4** mostren els avantatges i dificultats de l'ús del preservatiu.

* $p < 0,05$; ** $p < 0,10$

S'observen diferències entre les dues intervencions en tres ítems. Els/les participants a la intervenció PxG consideren amb més freqüència que el preservatiu dóna joc, és efectiu per prevenir el VIH/ITS, eficaç per planificar un embaràs i perquè no té efectes secundaris, així com que dóna seguretat.

En relació a les dificultats (**Gràfic 4**), els/les participants de CPG consideren més una desavantatge que talla el rotllo i que perds sensibilitat respecte els participants en la intervenció PxG. Al contrari, aquests consideren en major proporció que el preservatiu és difícil d'obtenir, que fa vergonya comprar-lo i posar-lo i que es difícil de posar.

* $p < 0,05$; ** $p < 0,10$

FONTS D'INFORMACIÓ

El 55,1% dels/de les participants de la intervenció CPCG declaren haver rebut educació sexual mentre que els/les participants a la PxG representaven el 35,1% ($p < 0,001$).

En relació a les fonts d'informació sobre sexualitat, només s'observen diferències quan fan referència a la família i a internet. El 41,7% d'alumnes que participen a la intervenció PxG han rebut informació a través de la família i el 57,2% a través d'internet respecte el 28,3% i el 47,1% dels/de les participants a la intervenció CPCG que han rebut informació a través d'aquestes fonts respectivament.

	PxG	CPCG
Família*	41,7	27,5
Parella	30,7	33,9
Amics/gues	71,3	65,1
Internet*	57,2	45
TV	32	30,3
Escola	46,6	44
Llibres i revistes	17	13,8
Altres	0	0

**diferències estadísticament significatives*

CONeixEMENTS I PERCEPCIONS SOBRE PREVENCIÓ DEL VIH I SALUT SEXUAL

S'observen diferències en alguns dels ítems de coneixements sobre el VIH segons la intervenció, però hi ha confusió en ambdós grups (**Taula 6**).

Taula 6. Coneixements sobre la prevenció del VIH		
	<i>% D'acord</i>	
	<i>PxG</i>	<i>CPCG</i>
<i>Compartir pis, estudiar, treballar o compartir la roba amb una persona infectada pel VIH posa en risc a d'altres persones*</i>	36,9	26,9
<i>Una persona amb aspecte saludable pot tenir el VIH</i>	93,8	97,2
<i>Pot reduir-se el risc de transmissió del VIH mantenint relacions sexuals amb una parella fidel i no infectada**</i>	79,3	78,3
<i>Es pot adquirir el VIH per compartir aliments amb una persona infectada**</i>	40,2	23,8
<i>Es possible infectar-se pel VIH per una picada de mosquit</i>	44,4	49,5
<i>El risc de transmetre el VIH a través del sexe oral és molt menor que a través de la penetració</i>	61,7	53,3
<i>El VIH es pot agafar morrejant-se amb una persona infectada**</i>	49,5	27,5
<i>Utilitzar sempre el preservatiu en les relacions sexuals fa desaparèixer el risc pel infecció del VIH</i>	75,1	75,5
* $p < 0,10$ ** $p < 0,05$		

Pel que fa coneixements, actituds i altres aspectes sobre sexualitat (**Taula 7**), els/les participants de la intervenció CPCG presenten resultats més favorables als ítems indicats amb asterisc.

Taula 7. Coneixements, actituds sobre el VIH/ITS i altres aspectes sobre sexualitat		
	% D'acord	
	PxG	CPCG
Treure el penis de la vagina abans d'ejacular evita sempre un embaràs**	44,1	13,1
Acariciar-se en parella sense arribar a l'orgasme és fer sexe**	17,8	38,7
El preservatiu per a vagina es pot col·locar abans de l'erecció del penis	72,1	73,8
Estaria disposat/da a fer un petó a la galta a una persona seropositiva**	61,4	73,5
El clítoris pot estimular-se més fàcilment practicant el sexe oral que realitzant la penetració vaginal*	65,7	74,3
Totes les ITS (infeccions de transmissió sexual) presenten algun símptoma que fa que les puguem identificar**	48,9	32,4
Si portes preservatius a sobre (bossa, motxilla...) dóna la sensació que sempre vols mantenir relacions sexuals	35,9	37,6
L'única informació sobre la penetració anal que dispoço prové de les pel·lícules/ sèries	47,2	51
Tot i ser menor d'edat, una noia té dret a què li facilitin la pastilla postcoital (del dia després) si la sol·licita	91,7	94,4
La màxima sensibilitat d'una noia en relació al sexe es troba a l'interior de la vagina **	59,3	31,1
Estaria incòmode si a la meva classe hi hagués algú amb el VIH**	47,4	34,6
La "primera vegada" se sent dolor i/o es produeix un sagnat (penetració vaginal)**	80,1	63,4
Si un amic/ga s'infectés amb el VIH, probablement em distanciaria	20,6	16

d'ell/a		
Una dona no pot quedar-se embarassada la “primera vegada” (penetració vaginal)	18	15,2
El preservatiu per a penis es pot col·locar abans de l'erecció**	41,6	23,8
La relació sexual només és plena quan arriba l'orgasme a la vegada**	42,3	31,1
Amb preservatiu és més difícil arribar a l'orgasme	33	37,1
Col·locar un preservatiu sempre és igual d'avorrit	35,6	38,5
És impossible tenir relacions sexuals sense sentir res	45,7	49
Practicar sexe sempre és plaent, satisfactori i fa sentir a la persona més segura de si mateixa	66	67,6
* $p < 0,10$ ** $p < 0,05$		

L'indicador GARP mostra que els alumnes de la intervenció CPCG tenen un coneixement més elevat respecte els participants de la intervenció PxG al PRE (19,4% i 32%¹)($p > 0,05$) i també al POST (29% i 41,6% respectivament).

¹ El percentatge del PRE-test és lleugerament inferior en aquest document i el de l'avaluació PRE-POST perquè allà hi ha persones del PRE que no es consideren perquè no tenen POST.

CONCLUSIONS

S'han seleccionat alguns indicadors per comparar la situació dels/de les alumnes de Batxillerat i els/les de 2n Cicle d'ESO abans de dur a terme la intervenció a l'aula.

Pel que fa els **estereotips de gènere**, els/les nois/es de Batxillerat, tenien menys estereotips que els nois/es de 2n cicle de la ESO i, per tant, partien d'una situació menys asimètrica entre sexes que possiblement tingui un reflex en unes conductes sexuals més igualitàries, satisfactòries i saludables.

En relació a **les pràctiques sexuals**, els/les nois/es més grans declaraven haver realitzat més sexe oral i vaginal i també més masturbació a l'altra i més petons i carícies que els/les més joves. Així mateix, els/les alumnes de Batxillerat declaraven amb més freqüència haver tingut **parella el darrer any** que els/les més joves. Aquestes diferències segurament es deuen a que han tingut més temps per exposar-se a les conductes.

Pel que fa les **mesures preventives** no s'observen diferències entre els/les alumnes de Batxillerat i els/les de 2n cicle de la ESO ni tampoc observem diferències de partida en la capacitat de negociació ni amb la parella estable ni les relacions ocasionals.

En relació a **l'ús de la pastilla postcoital i l'avortament** no s'observen diferències entre els/les nois/es de Batxillerat i els/les de 2n cicle de la ESO .

Respecte **els avantatges del preservatiu**, els més citats són comuns als dos grups de joves (efectiu per prevenir el VIH/ITS, per evitar embarassos no planificats i tranquil·litza i dona seguretat) però els/les nois/es més joves consideren amb més freqüència que el preservatiu dona joc, és efectiu per prevenir el VIH/ITS, és eficaç per planificar un embaràs, que no té efectes secundaris i que dona seguretat que els/les nois/es més grans.

Pel que fa **les dificultats**, la més citada és la por al trencament del preservatiu, però els/les participants de Batxillerat consideren més un desavantatge que talla el rotllo i que es perd sensibilitat respecte els/les participants de 2n cicle d'ESO, mentre que aquests/es consideren en major proporció que el preservatiu és difícil d'obtenir, que fa vergonya comprar-lo i que és difícil de posar.

Els/les nois/es de Batxillerat declaren amb més freqüència haver rebut **educació sexual a l'escola** prèviament al Programa educatiu de SIDA STUDI.

Les **fonts d'informació sobre temes de sexualitat** són les mateixes per ambdós grups, especialment les amistats i internet, si bé en els/les nois/es més grans el pes de la família i d'internet pren més importància que en els més joves.

El **nivell de coneixements sobre les vies de transmissió del VIH** és baix per ambdós grups. En base a l'indicador GARP, però, els alumnes de Batxillerat tenen més coneixements que els de 2n cicle d'ESO tant en el PRE com en el POST.

Pel que fa a les **actituds i coneixements d'altres aspectes de la sexualitat**, el grup de nois/es més grans són els/les que presentaven a l'inici de la intervenció una situació més avantatjada, tenint, en general, més coneixements, menys estigma i actituds més saludables que els/les més joves.

LIMITACIONS en les dues intervencions:

- Les pèrdues de seguiment podrien invalidar la significació de la variació entre el pre i post.
- Tot i que el curt període entre el pre i el post permet veure algun canvi, també podria limitar la interpretació dels resultats. Seria interessant poder tenir una altra mesura al cap d'uns mesos.